

Transcultureel bewust handelen *in de les*

Door verschillen tussen mensen niet uit te vergroten, maar ze te erkennen en ermee om leren gaan, creëer je kansen. Bewust transcultureel handelen draagt zodoende bij aan de kwaliteit van je onderwijs – en aan het eigen werkplezier. Toon van der Ven bericht over zijn praktijkonderzoek naar de meerwaarde van crossculturele competenties in de lespraktijk van Lentiz Life College Schiedam.

Onze wereld wordt steeds internationaler, zakelijke contacten met andere landen zijn vanzelfsprekend maar ook die gaan niet vanzelf: neem in Engeland nooit als eerste het woord, zorg in Duitsland voor perfect gepoetste schoenen, als je je gastheer of -vrouw niet wilt beledigen. Dat is zinvolle kennis. Ons onderwijs wordt steeds transcultureler. Dat geldt ook in het groene onderwijs, vooral in de verstedelijkte gebieden. Wat betekent dat 'transculturele' aan achtergronden bij onze leerlingen voor de school en vooral voor de docent?

Talentontwikkeling

Op Lentiz Life College staan talentontwikkeling en maatwerk centraal om de leerlingen (vmbo en mbo) toe te rusten voor de maatschappij en de arbeidsmarkt. Dat is zichtbaar in een vak als burgerschapsontwikkeling. Dat is ook zichtbaar in de regelmatige bijeenkomsten met rolmodellen, zoals laatst Joseph Oubelkas. Hij is een rolmodel met een krachtige boodschap: 'je moet jezelf nooit zielig vinden, je moet altijd zelf aan je eigen succes werken'. Da's ook talentontwikkeling.

Succesfactoren

Verschillen niet uitvergroten maar erkennen en vooral ermee omgaan, dat is minder gemakkelijk zichtbaar in de dagelijkse lespraktijk. Toch kan de

school wel werken aan een positief diversiteitsklimaat waarin iedereen zich vertrouwd voelt. 'Problemen ontstaan maar die kunnen we oplossen'. Met een handig beschrijvingskader, de crossculturele competenties zoals benoemd door Jan Pieter van Oudenhoven, worden in het kader van dit praktijkonderzoek lessen geobserveerd en geanalyseerd. Je doet het niet 'goed' of 'slecht' of 'volgende' binnen bijvoorbeeld de competentie 'emotionele stabiliteit', maar hebt met deze beschrijvingen de juiste taal voorhanden om over je eigen handelen na te denken. Zo kun je diversiteit bij leerlingen niet als 'achterstand' maar als 'achtergrond' zien en je eigen handelen als succesfactor. Dat past in de professionalisering binnen Lentiz.

FORCE-IT

De crossculturele competenties zijn samengevat in het Engelse acroniem FORCE-IT: *flexibility, openness, respect, cultural empathy, emotional stability, social initiative* en *trust*. De onderzoeksresultaten leveren een bijdrage aan de kwaliteit van het onderwijs bij Lentiz en aan het zelfvertrouwen van de docent in een transculturele omgeving. Ook voor een lerarenopleiding als Stoas Vilentum zelf zijn de uitkomsten waardevol en ze zullen, in een verdiepend kader, opgenomen worden in een open minor die momenteel bij Stoas ontwikkeld wordt. ■

Toon van der Ven is docent Nederlands en communicatie bij Stoas Wageningen | Vilentum Hogeschool. Vanuit de Kenniskring van het Lectoraat Ecologie van de culturele diversiteit voert hij praktijkonderzoek uit bij Lentiz Life College Schiedam. Contact: t.van.der.ven@stoasvilentum.nl